

AJKAI SZÓ

ASZ

„A közmédia legyen a köz médiája!”

A város lapja

36. évfolyam, 2. szám, 2023. január 20., péntek

Mécseseket gyűjtöttek a bányászok emlékére 4. oldal

Disznóvágással indították az évet Rendeken 5. oldal

Gaál Zsóka férfi felnőtt EB-re készül 5. oldal

Jó közepes év vár ránk

■ Két év kihagyás után újra a város politikusai és vállalkozói elé állhatott Schwartz Béla polgármester, hogy megtartsa évértékelő és egyben évindító összefoglalóját, kiemelve az erősségeket, amire a város építhet a következő hónapokban és a gyengeségeket, amelyek károsan hathatnak a gazdálkodókra, ezzel együtt a város életére.

A jó kapcsolatok mindennél többet érnek. Nagy Zoltán kórházigazgató, Navracsics Tibor országgyűlési képviselő, Polgárdi Imre, a vármegyei közgyűlés elnöke szemben Schwartz Béla polgármesterrel (Fotó: Gyarmati)

A polgármester beszámolójából kitűnt, hogy sajátos ciklusok figyelhetők meg az ajkai vállalkozások gazdálkodásában. 2016 és 2018 között „szaladt a szekér”, de utána egy hullámvölgy következett, amire a Covid-járvány csak ráerősített. Ennek következményeként romlottak a gazdasági mutatók és megtorpant, sőt visszafordult az évi 5-600 fős foglalkoztatotti létszám bővülés is. Így következhetett be, hogy 2020-ban már 1,2 millió forintos adókiesést kellett elszenvednie az önkormányzatnak.

De bejött a régi magyar mondás is, miszerint a szegény embert, az ág is húzza: a magyar kormány rendelkezései következtében a parlament csak takaréklángon működött) 2021-ben felére, egy százalékra csökkent az iparüzési adó fizetési kötelezettség a 4 milliárdnál kisebb árbevételű vállalatok esetében. Némi reményt jelentett, hogy a helyi cégek hajlandónak mutatkoztak befizetni az egy százalékos elengedett iparüzési adót a város büdzséjébe, azonban a lehetséges 320 millió forintból mégis csak 18 millió érkezett az Ajka Városért Alapítvány számlájára.

Három nehéz év után a város vezetői joggal remény-

kedtek abban, hogy a járvány után magához tér a gazdaság és így is történt: a teljesítmények csaknem elérték az előző évi másfélszeresét!

Természetesen voltak cégek, amelyek az átlag felett teljesítettek. Név szerint a Bakonyi Erőmű Zrt. (219 százalék) a Targonca Trade Kft (206), a Schwa-Medico Kft. (196) a Kontex Kft (185), a TEAM-Balaton Kft (163), az Ajkai Elektronikai Kft. (160) és a Fenyőfa 01 Kft. (152).

Külön kihívást jelentett 2022-ben az energiaárak drasztikus emelkedése, aminek kapcsán felmerült, hogy a Kristályfürdő uszodáját is be kell majd zárni. A segítségül hívott vállalatok többsége nem tudott mentőövet dobni az uszodának, de a nehézségek ellenére többen mégis a nemes ügy mellé álltak. Több millióval járultak hozzá a működési költségek finanszírozásához a Poppe + Potthoff Kft. (5 millió), a Silkem Hungary Kft. (5 millió), a Le Bélier Zrt. (3,270), a Targonca Trade (1,5), a Validus Trans (0,5) a NicoTechnika (0,5) és a HelpOn Kft. (0,5). A McDonald's képviselője, a Progress Kft. 1 millió forintot, a Perfekt 3M Kft. pedig 0,5 milliót juttatott ilyen formán az önkormányzatnak.

200 millió forinttal járult hozzá a magyar kormány is a megnövekedett energiakiadások okozta plusz terhek csökkentéséhez, így végül is az uszodát nem kellett bezárni.

A foglalkoztatotti létszám tavaly nem változott jelentősen. Legjobban a Schwa Medico Kft-nél növekedett (150 fővel) és látványosan csökkent az Ajka Kristálynál, aminek már csak 12 alkalmazottja van.

A termelékenységi adatok tekintetében kiemelkedik a mezőnyből a Bakonyi Erőmű Zrt. (160 millió Ft/fő), amit csak távolról tud követni a második legjobb Le Bélier Zrt. (82 millió Ft/fő).

Jelentősen javíthatják az ajkaiak közérzetét a tervezett és folyamatban lévő beruházások. Elsősorban talán a Bakonyi Erőmű Zrt., amely három kazánjának átépítésével már eddig is nagy mértékben csökkentette a környezet szennyezését. A társaság a következő évben is folytatja a megkezdett rekonstrukciót és 2023-ban a 8-as és 11-es kazánok átépítését tervezik. Várhatóan 2024-re fejeződik be a teljes program, amit már minden ajkai nagyon vár. A beruházás várható költsége mintegy 2 milliárd forint.

A LeBélier Zrt. esetében a végéhez közeledik az a kísérleti időszak, amitől a szaghatás jelentős csökkenését várják.

A többi gazdasági társaság esetében az energiaárak emelkedése miatt leginkább az energiaellátásuk racionalizálására kerül sor. Többen a napelem-rendszer kiépítésével szeretnék megoldani az energia ellátásukat.

A polgármester kiemelte a csarnoképítések örvendetes ütemét, mint a helyi gazdaság növekedésének egyik jellemzőjét. Csak a Schwa Medico Kft., a Poppe + Potthoff Kft. és a Fenyőfa 01 Kft. együttesen több, mint 8000 négyzetméternyi üzemcsarnokot tervez építeni 2023-ban.

A látványsportok területén felhasználható TAO támogatások lehívásában Ajka városa nagyon hatékony volt – alapította meg a polgármester. Ebből a forrásból összesen

10 milliárd forinthez jutott a város az elmúlt években. Többek között így sikerült megépíteni a városi Fedett Uszodát, a Jégcsarnokot, a Kézilabda illetve a Kosárlabda csarnokot, valamint a Labdarúgó stadiont. Ez a támogatási forma szolgált több egyesület működésének a ki-elégítésére is.

– 2020-21-ben 586 millió, 2021-22-ben 190 millió, 2022-23-ban 150 millió forintot használtunk fel ebből a forrásból – sorolta Schwartz Béla. A legtöbb támogatást a Raiffeisen Bank Zrt., a Veolia Zrt, a Poppe + Potthoff Kft., a Bourns Kft, a LeBélier Zrt., a Bakony Holding Zrt., valamint a Napcsillag Kft. nyújtotta.

A gazdasági társaságok működéséről szóló értékelést a polgármester egy kis összefoglalóval zárta:

– Tekintettel arra, hogy a tájékoztató az 1 milliárd forint nettó árbevételű cégekre terjed ki, így nem szólhatunk olyan gazdasági társaságokról, amelyek nagyon fontosak a város életében. Ilyenek voltak pl. a Meta-Léra Kft, amely szinte minden kérésünket teljesítette, valamint az SVI Hungary Kft, az Egervári Trans, az Illés és Társa Kft, vagy a Csaba Tool Kft.

A LeBélier Zrt. külön is megérdemli, hogy megemléssük, igen sokoldalú segítséget nyújtott a városnak. Az említettek segítségét most is megköszönöm!

Az önkormányzat működésében elért sikeres vállalkozások között Schwartz Béla természetesen a Pannon Egyetem Ajka Kampuszának megnyitását is említette, aminek eredményeként a városba érkezőket már az „Egyetemi Város” felirat üdvözölheti.

A Bercsényi Miklós Szakiskola Padragra költöztetése némi reményt ad arra, hogy Csingervölgyben idősök otthona létesülhessen, ez azonban állami szerepvállalás nélkül nem fog menni. Ugyancsak jó hír, hogy a HIT Gyülekezete vállalta, hogy megfelelő számú jelentkező esetén újraindítja Padragkúton az általános iskolai oktatást.

(folytatás a 2. oldalon)

Fogy a magyar

Nem csodálkoznék, ha valaki feljelenen Szentkirályi Alexandra kormányzóvívót rémhírterjesztésért, miszerint 1,4 millió magyar ember él az országban. Csak hab a tortán, hogy ezek 97 százaléka pedig, furcsamód azokat a „brüsszeli” szankciókat utasítja el, amelyeket ugyan Magyarország elfogadott, de itthon ellenük kampányol.

Van okunk azt hinni, hogy a szóvivő kijelentései is csak a kampány részét képezik, de nincs okunk kételkedni abban, hogy a maszlagevők nagy része ezt be is veszi és halál komolyan gondolja.

Mintegy 2,8 milliárd forintot (kb. 25 millió karéj hagymás-zsíros kenyér árát!) égette el a kormány a nemzeti konzultáció oltárán, amit, ha megtoldanánk a „járulékos kampányköltségek” összegével, akkor kupacot tudnánk a zsíros deszkából összehordani, mint a Gellért-hegy. Hej, de sokan jól tudnának lakni abból! Szűkölködő kisnyugdíjasok, putriban élő gyerekek, akik a paradicsom ízét jó, ha felnőtt korukban megismerik majd...!

Így azonban marad az éhség, ami a hazaszeretet mellett hovatovább a magyarok egyre nagyobb részének egyetlen jól kimutatható sajátossága.

Nagyjaink tehát azzal a biztos tudattal politizálhatnak az Európai Unió összes fórumán (akár Strasbourgban is), hogy a „magyarok” 97 százaléka bátor (vagy botor?) módon szembe megy a kormány vállalásaival és a választott testületet a szankciók elutasítására kényszeríti. (Bár nem tudom, hogy egy ilyen aláírást vissza lehet-e vonni?)

Mindenesetre fideszes küldöttjeink mostantól jól feltarisznyázva vághatnak neki nyugati útjuknak, magukkal víve a konzultáció megkérdőjelezhetetlen eredményét. Meg talán egy kis zsíros kenyeret az útra, ha el nem költötték az összes rávalót.

L. S. ■

Az Ajkai Szó újság terjesztése

Tisztelt Olvasónk!

Amennyiben nem kapja meg újságját a szokott időben, azonnal írjon e-mail-t a terjesztesipanasz@gmail.com címre, vagy hívja a **06/30-9930-364-es** telefonszámot, hogy panaszát mielőbb orvosolhassuk.

Lékö Sándor ASZ főszerkesztő

Munkatársat keres a hivatal

Az Ajkai Közös Önkormányzati Hivatal magasépítési szakterületre legalább középfokú szakirányú végzettséggel munkatársat keres. A munkakörrel kapcsolatban információt Venczel Antal irodavezető ad a +36-30-620-4102 telefonszámon. A jelentkezés határideje: 2023. január 31. Az állás azonnal betölthető. Jelentkezni elektronikus úton, fényképes önéletrajz megküldésével a venczel@hivatal.ajka.hu e-mail címen lehet.

Jó közepes év vár ránk

A jó hangulatról Bereczki Zoltán gondoskodott

(Fotó: Gyarmati)

(folytatás az 1. oldalról)

Az egészségügy most folyó átszervezése nem mindenben felel meg a helyi önkormányzat elképzeléseinek. Ajkán a finn-modellt támogatnák, amelyik nem alá-fölé rendelt-ségi viszonyokat hoz létre, hanem egyenrangú felekként kezeli a kórházakat.

A tervezett beruházások között kiemelte a polgármester a Veszprém Európa Kulturális Fővárosa programhoz való csatlakozás előnyeit, ami többek között azt jelentette, hogy pályázati forrásokból lehetőség nyílt arra, hogy újra „lelket leheljenek” az egykori Kriptongyár épületébe, és ugyancsak uniós források igénybevételével az időközben megvásárolt Kris-

tály Múzeum felújítása is elkezdődhet. Mint mondta, 2022-ben több mint 3 milliárd forint pályázati pénzhez jutott a város, amiből megkezdődött a Városliget átépítése, a csingeri út és kerékpárút megvalósítása, valamint elkészült a Pannon Egyetem Kampuszának épülete. Ajka megnyerte a tósoki kerékpárút pályázatát, valamint a Béke utcai híd építésének fedezetét.

2023-ban megkezdődhet a Torna-patak és az ehhez kapcsolódó építmények megvalósítása. Négy pályázatból történik a finanszírozás, amelyből kettőt már megnyert a város.

A tervek között szerepel a leromlott állapotú Deák Fe-

renc utca felújítása, valamint az ottani körforgalom kialakítása, illetőleg új hidak építése. Mindezek fedezete már rendelkezésre áll. Már csak a patakmeder átépítésének a forrása hiányzik, ami persze a legnagyobb arányt képviseli, tervezői költségbeclés szerint ez 4-5 milliárd forint közé tehető.

Ajka örül dr. Navracsics Tibor uniós tárgyalásai eredményének, ami ugyan csak az első, de megkerülhetetlen állomása volt az uniós források igénybevételének.

Zárásképpen Schwartz Béla a felhívta a jelenlévők figyelmét, hogy Ajka fejlődése új szakaszba lépett. Átalakult a korábbi nehéziparra épülő termelői kapacitás és létrejött

egy korszerű, elsősorban a gépiparra és azon belül a közlekedésre alapozó gazdasági potenciál. Ez a struktúra már képes lesz a nagyobb arányú hozzáadott érték megvalósítására, amihez a Pannon Egyetem részvétele feltétlenül szükséges. A város, mint urbanizált település igyekszik ezzel a váltással lépést tartani.

Átalakul a város szerkezete is, mivel kinőtte a jelenlegi belterületi határokat. Ezért újabb városrészek létrehozására kerül sor. Megkezdődött a Hegyhát lakótelep kialakítása és Ajka Újváros építésének előkészítése is napirenden van. 2023-ban elkészülnek az Újváros műszaki tervei, 2024-ben pedig megkezdődhet a terület beépítése. Az első ütemben mintegy 500 lakás felépítése szerepel a tervekben.

Újabb versenysorozat lebonyolítása is felbukkant már a láthatáron, ami a „Modern Ajka” nevet viseli. A lebonyolítás során a szervezők arra lesznek kíváncsiak, hogy az egyes városrészekben hogyan élnek az állampolgárok a modern Ajka adta lehetőségekkel. Nyilván ez különböző eredményeket fog mutatni, de a fejlesztések megalapozásához és az ott élők igényeinek kielégítéséhez erre a mérésre szüksége van a szakembereknek.

Bár az önkormányzat maga is igen nehéz helyzetben van nem utolsósorban a most dúló energiaválság miatt, a város vezetői tudják, hogy segíteniük kell azokat az embereket, akik erre rászorulnak. Ezért is alkották meg a „Túlélőcsomag” elnevezésű programot,

amelyet, mint egy támogatási rendszert, februárban kívánnak elindítani.

Befejezésül Schwartz Béla minden jelenlévőnek megköszönte az elmúlt években Ajka városának nyújtott segítségét, de nem feledkezett meg azokról az ajkaiakról sem, akik megértéssel és támogatással fogadták az önkormányzat elképzeléseit.

Az értékelő után a polgármester interjút adott az Ajka TV Szemtől szembe műsorának is. Ebben kifejtette, hogy örülne, ha „jó közepesre” sikerülne 2023. Ez azt jelentené, hogy sikerült elkerülni a ránk leselkedő veszélyeket és elképzeléseink többségét meg tudtuk valósítani.

Léko Sándor ■

Ők ketten sokat tehetnek a városért az idén is

(Fotó: Gyarmati)

Konszolidálták az ajkai kórházat is, de nem teljesen

■ Az államháztartás központi alrendszerébe tartozó költségvetési szervek által jelentett lejárt tartozásállomány összege november elején több, mint 120 milliárd Ft volt, melyből nagyjából 55 milliárd Ft az egészségügyi intézményeknél halmozódott fel. A Magyar Államkincstár (MÁK) adatai szerint az ajkai kórház tavaly novemberig egymilliárd-háromszázhetvenhat millió forint tartozást halmozott fel.

A novemberben elfogadott egészségügyi átalakításáról szóló törvény parlamenti vitáján több felszólalás kapcsán elhangzott a kérdés, hogy tervezi-e a kor-

mány a kórházak adósságának konszolidálását, illetve amennyiben igen, milyen forrásból, a központi költségvetés mely sorából fizeti ki azt?

Kérdést intéztek a honatyák azzal kapcsolatban is az illetékes államtitkárhoz, hogy amennyiben – döntően az alulfinanszírozottság miatt – évről évre ekkora tartozást halmoznak fel az intézmények, mi a garancia arra, hogy a dolgozóknak járó, az intézmények költségvetéséből teljesítendő pótlékokra lesz forrás.

Az egészségügyi intézményrendszer adósságának

rendezéséről december elején döntött a Kormány, melyről a Magyar Közlöny 2022. évi 205. számában megjelent jogszabályban olvashatunk.

Információk szerint a hónapban már utalhatták a beszállítóknak a kórházak azt a mintegy 30 milliárd forintot, amit konszolidációként kaptak a kormánytól, azonban a Nemzeti Egységbiztosítási Alapkezelő (NEAK) honlapján közzétett listán szereplő, adósságrendezésre kiutalt összegek a tényleges október végi tartozásnak alig a felét fedezik.

A NEAK által közzétett adatok szerint az ajkai kórházat 967 millió forinttal konszolidálta a Kormány, a fennmaradt 409 millió Forint adósság rendezéséről egyelőre nincs információ, ahogy arról sem, milyen intézkedést hoz a Kormány azért, hogy ne ússzanak súlyos adósságban minden év végére a kórházak.

Pénzt és életet!

Ujhelyi István az Európai Parlament közegészségügyi bizottságának magyar tagjaként február 20-ára kerekasztalhoz hívja az egészségügyi szakmai szervezeteket és az érintett ágazat képviselőit, hogy közösen találják meg a legjobb megoldást az uniós költségvetésből Magyarországnak járó és lehívható támogatások ésszerű elköltésére.

A képviselő tájékoztatása szerint 735.788.071 euró, vagyis közel 300 milliárd forint jár Magyarországnak csak az idei évben abból az összesen mintegy kétezer-milliárd forintos uniós keretből, amelyből a következő hét év során egészségügyi fejlesztési- és beszerzési programokat lehet finanszírozni az európai tagállamokban. Csak az a kérdés, hogy Magyarország és a magyar egészségügyi intézmények, illetve szakmai szervezetek mennyit lesznek képesek sikeresen igénybe venni ebből az összegből. Jó hír, hogy ezt a pénzügyi keretet az Orbán-kormány taktikázásai miatt befagyasztások nem érintik és az érdekeltek közvetlenül – vagyis a kormányzat megkerülésével – pályázhatnak a meglévő pénzekre.

Ujhelyi István e hét keddjén is felszólalt az Európai Parlament strasbourg-i plenáris ülésén, sürgetve a közegészségügyi ellátórendszerekben végrehajtandó „stresszteszt” mielőbbi elvégzését. A szociáldemokrata EP-képviselő a légúti fertőzések számának megemelkedése és a fellépő gyógyszerhiány kapcsán tartott parlamenti vita során többek között arról beszélt, hogy hiába ünnepli az európai közösség az egészséges piac harmincadik születésnapját, ha ez az egészségügyi szolgáltatások és termékek esetében még nem érte utol az európai polgárokat. Ujhelyi szerint nem normális állapot, hogy nincs az Európai Unióban egy olyan minimális egészségügyi szolgáltatás, amely minden európai polgárnak alanyi jogon jár, éljen bármelyik tagállamban.

ASZ ■

A legnagyobb adósságrendező támogatáshoz jutó intézmények

Kórház	Kapott összeg	Megmaradt tartozás
1. Észak-közép-budai Centrum, Új Szent János Kórház	2,6 milliárd	1,2 milliárd
2. Pécsi Tudományegyetem	2,3 milliárd	1,6 milliárd
3. Dél-pesti Centrumkórház - Országos Haematológiai és Infektológiai Intézet	1,7 milliárd	1 milliárd
4. Szegedi Tudományegyetem	1,4 milliárd	1,2 milliárd
5. Péterfy Kórház és Rendelőintézet	1,2 milliárd	701 millió
6. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Hetényi Géza Kórház	1,2 milliárd	732 millió
7. Debreceni Egyetem	1,1 milliárd	nincs adat
8. Veszprém megyei Csolnoky Ferenc Kórház	1 milliárd	636 millió
9. Bajcsy-Zsilinszky Kórház	1 milliárd	627 millió
10. Magyar Imre kórház, Ajka	967 millió	409 millió

Forrás: NEAK, Orvostechikai Szövetség

ASZ ■

POSTALÁDÁNKBÓL

„Tánc a lábak költészete”

Az Ajka Városi Óvoda – Zöldikék óvodájában közel 4 éve működik már a Táltos Tehetségpont, mely a magyar népzenevel és néptánc alapjaival, szokásokkal és hagyományokkal ismerteti meg a gyermekeket életkoruknak megfelelő szinten.

A Csozzantók Tehetségműhelybe járó gyermekekben ezzel a szép és manapság feledésbe merülő népi világgal próbáljuk a magyarságtudatot még mélyebben megalapozni.

A tehetségműhelyben, mint mindenhol máshol, mindig adódnak kisebb-nagyobb problémák, melyeket igyekszünk belső vagy akár külső segítséggel megoldani.

Így történt ez az idei év elején is, amikor a Poppe+Pott-hoff Hungária Kft. ügyvezetőjétől Gellén Lászlótól és Rejtő Anett HR-es vezetőtől egy bluetooth hangszórót kaptunk a tehetségműhely.

Az átadó alkalmával lezajlott beszélgetés során szponzorunk kiemelte, hogy a fenntarthatóság és a környezet-tudatosság mellett fontosnak tartják a tehetséges gyermekek támogatását is.

Köszönjük ezt a szép újévi ajándékot a gyermekek nevében is!

Erdősi-Török Dóra és
Marton Lívია ■
műhelyvezetők

Kis ajándék, nagy öröm az ovisoknál (Fotó: Gyarmati)

Nem kapták meg a beígért béremelést a mentődolgozók sem

Közleményben reagált a Magyarországi Mentődolgozók Szövetsége (MOMSZ) arra, hogy a korábbi ígérekkel ellentétben nem kapták meg az egészségügyi szakdolgozók a beígért béremelést.

A MOMSZ a közleményében kifejti, hogy a jelenlegi inflációs környezet miatt a mentődolgozók a mindennapi megélhetésért kénytelenek két-három műszakban dolgozni, a sok túlóra az életük szerves részévé vált, ezért „nem maradt idejük élni”.

A hírről a dolgozók többsége csak a sajtóból értesült.

Angol nyelvű evangélikus istentisztelet Ajkán

Első alkalommal tartott angol nyelvű evangélikus istentiszteletet Kovács Viktor lelkész az Ajkai Evangélikus Templomban január 14-én.

A szertartásra azokat a környékben élő külföldieket várták, akik számára még nehézséget okozhat a magyar nyelven való kommunikáció és szívesebben hallgatják angolul az igehirdetést. Kovács Viktor lelkész gyermekkorától kezdve tanult angolul, felsőfokú tanulmányai alatt egy szemesztert a finnországi Joensuu-ban végzett el az ottani egyetem (mai nevén: Kelet-Finnországi Egyetem) teológiai fakultásán. Ott nem csak finnül, hanem angolul is folyt az oktatás, így számára nem okoz különösebb nehézséget, hogy angolul is hirdesse az igét. Ugyan nem anyanyelvi szinten, de úgy, hogy azt mindenki megérthesse. Ahogyan egy finn professzor mondta az egyetemen: „the international language is the bad English”, azaz „a

nemzetközi nyelv a rossz angolosság”.

Viktor egyébként folyamatosan tovább képezi magát, 2021 őszén kezdte meg az Evangélikus Hittudományi Egyetem Doktori Iskolájában a PhD tanulmányait.

A különleges istentisztelet az interneten keresztül hirdették meg a szervezők és közel húsz fős létszám gyűlt össze a templomban. A külföldiek – például a Le Béliernél dolgozó filippinók – mellett voltak magyar érdeklődők is, akik az angol nyelvet szerették volna ilyen módon gyakorolni.

A 17 órakor kezdődő szertartás angol nyelvű gyülekezeti énekkel kezdődött, amit a kivetítőn tudtak nyom követni a hívek. A lelkész liturgiai szolgálata és prédikációja mellett Borres Blažena közreműködésével az orgona hangjai is segítettek megteremteni a családias, oldott hangulatot.

A szertartás bevezetőjében elhangzottak szerint ez a fajta egyházi esemény rendszere-

Kovács Viktor evangélikus lelkész igehirdetés közben

(Fotó: a szerző)

sen jelentkezik majd minden hónap harmadik vasárnapja előtti szombaton. A következő angol nyelvű istentiszteletre február 18-án 17 órától várják az érdeklődőket a templomdombra, az evangélikus temp-

lomba. A cél egy kis nemzetközi gyülekezet létrehozása, akiknek a rendszeres istentisztelet mellett egyéb programokat is szeretnének majd szervezni.

NéNo ■

A közösség javára fordítják a nyereményüket Rendeken

■ Ajka, a városá nyilvánításának 60. évfordulójára, két éven át tartó programsorozatot hirdetett a városrészei között. Ebben az Ajka'60 programsorozatban elért eredményeiért, Ajkarendek négy millió forintot kapott. A nyeremény felhasználásáról Rainiss Andrea az Ajkarendekért Egyesület Elnöke számolt be lapunknak.

Egyesületünk mindig nagy hangsúlyt fektetett a település szépítésére és fejlesztésére. Fontos számunkra, hogy itt Rendeken jó közösség alakuljon ki, amivel erősíteni tudjuk a lakosság szülőhelyének, otthon adó környezetének szeretetét. Ezért a megnyert 4 millió forintból a Regenbogen Művelődési Házban újítottuk fel a konyhai berendezéseket. Lecseréltük a régi gáztűzhelyet, kettő modernre és kettő hűtőszekrényt és mélyhűtőt is vásároltunk. Még tervezzük a mikró és a mosogatógép cseréjét is, illetve a vásárlását. Ezekre azért van

szükség mert az egyik legnagyobb hagyományörző téli programunk a közösségi sváb disznóvágás, ez sok embert megmozgató eseményünk, amit mindig egy disznótorral zárunk. Így az ételek feldolgozásához és tárolásához szükségünk van ezekre az eszközökre. Nem mellesleg sok családi és munkahelyi esemény helyszíne a kultúrház, amikor jól jön a konyha felszereltsége. A régi, de még használható háztartási gépeket a családsegítő központ segítségével elajándékoztuk részurulóknak – tájékoztattott bennünket az elnökszóny.

A rendeki társasági élet elengedhetetlen kelléke egy jól felszerelt konyha (Fotó: Futó)

– Szeretnénk a későbbiekben a közösségi terünk környékét is megújítani, így a gyermekjátékszótérre vásárolnánk az európai uniós szabályoknak megfelelő új játéko-

kat: forgóhintát, rugós kutyát és homokozó árnyékolót. De a terveink között szerepel még a közeli jövőben egy fényhíd és pár könyvespolc beszerzése is.

F. P. T. ■

Siralomvölgy: 55 áldozat emlékére

Siralomvölgy 1909 címmel nyílt kiállítással emlékeznek a város a 114. évfordulójára, 1909. január 14-én reggel történt, 55 emberéletet követelt bányászerezésért, ami addig a második legnagyobb volt az országban. A Gyula táron és a főknán 259 személy szállt le a tragédia napján.

A kiállítás gazdag anyagát Horváth Károly nyugalmazott bányamérnök, a Bányászati Múzeum szakmai vezetője ajánlotta a megjelent egykori bányászok, hagyományörző egyesületek tagjai és az érdeklődők figyelmébe január 13-án. Bevezetőjében elmondta, ritka, hogy egy múzeum egy másik múzeumban nyit kiállítást. Ennek oka, hogy a Bányászati Múzeumban a most kiállít-

tott tárgyak az épület állapota miatt nem látogathatóak, valamint az, hogy a téli hónapokban nehéz oda a feljutás, ezért lehozták a demonstrációs anyagot a városközponti kiállítóhelyre.

A kiállításon a szerencsétlenség helyszínéről, a bányáról és a temetésről készített fotók, újságcikkek, festmények idézik fel a történeteket, de láthatók Borbálát, a bányászok védőszenjét ábrázoló szobrok, az ipárhoz kötődő porcelánok és kispasztikák is.

Horváth Károly a 114. évvel ezelőtti eseményekről szólva elmondta, hogy a tragédia napjának reggelén a légaknába telepített szellőztető gép ellenőrzését követően az aknában tűz keletkezett. A szellőztetőt

leállították, utasítást adtak az emberek felszínre hozására. A légáram ismeretlen okok miatt megfordult, a füst a gyülekező emberekre szállt. A menekítés egy ideig rendben folyt. A bá-

Horváth Károly és a megnyitón résztvevők egy csoportja (Fotó: Gyarmati)

nyamécsek azonban egy idő után kialudtak és ekkor már mindenki menekülni akart. A nyolcszemélyes kasba 11 ember szállt be és az beszorult, használhatatlanná vált. A lent

rekedt 44 személy, valamint a kasban lévők füstmérgezésben haltak meg...

A korabeli vizsgálatok nem törekedtek a tragédia okának pontos kivizsgálására, sem az esetleges felelősök megnevezésére. A témában később sok elemzés és írás született. Németh György, a bánya egykori vezérigazgatója, néhány éve Padragon tartott előadásában elmondta, hogy mivel az ajkai bánya nem tartozott a sújtólégyveszélyesek közé, bányaméccsel világítottak. Valószínűleg, az történhetett, hogy amikor a műszak kezdetén a légaknába bevilágítottak, a légbesség miatt egy kanócdarab lesodródott, és tüzet okozott. A felhalmozott szénpor több tíz méteres lánggal égett.

A halottak közül 24 a felsőcsingeri temetőben nyugszik, 8 Bódén, a többiek pedig falujukban. A történetnek az érintett családok számára borzalmas következményei lettek, elvesztették a kenyérkeresőt, férjet, édesapát, és el kellett hagyniuk a bánya által biztosított lakóhelyet. Akik be voltak jelentve, kaptak anyagi segítséget, de a bejelentés nélkül foglalkoztatott családjának az sem járt.

A kiállítás megvalósításában nyújtott segítségért Horváth Károly köszönetet mondott Angermayer Judit múzeológusnak és munkatársának, Rénes Andrásnak.

A kiállítás február 12-ig látogatható.

(ta) ■

Csékúton a temetőben emlékeztek

Az 1909-es tragédia két csékúti fiatalember életét is követelte. *Brunner István* 24 és *Káplai Dániel* 22 éves csillás a bányaszerencsétlenségben vesztette életét. Őket szülőfalujukban helyezték örök nyugalomra. Emlékükre, a szerencsétlenség 100. évfordulóján, a temetőben emléktáblát állított a Csékúti Baráti Kör és a Padragi Bányász Hagyományörző Kör. A szervezetek tagsága és a bányák egykori dolgozói január 14-én koszorúzással és gyertyagyújtással emlékeztek rájuk. Megemlékező beszédében *Karnics Miklós*, a Padragi Bányász Hagyományörző Kör elnöke megfogalmazta, hogy a bá-

A csékúti megemlékezők

(Fotó: Gyarmati)

nya mélyére minden nap le szállók veszélyeknek kitéten végezték küzdelmes munkájukat, áldozták az életüket

egy jobb, szebb, emberibb világért. Előttük hajt fejet az utókor, amelyik nem feledi hőseit. (ta) ■

Mécsesláng a múzeum udvarán

Mécsesgyújtással, koszorúzással emlékeztek a bányász hagyományörzők a Bányászati Múzeum udvarán az áldozatok nevét felsoroló emléktáblánál 14-én délután. A programot minden évben a Csingervölgyért Egyesület szervezi. *Heredi József*, az Ajkai Bányász Nyugdíjas Szakszervezet elnöke beszédében kiemelte, hogy a tragédia 128 méterre a földfelszín alatt történt. A bánya addig biztonságosnak számított, ugyanis elkerülte a tűz, a víz és a sújtólég.

A szerencsétlenségnek térségbeli áldozatai is voltak. Csingervölgy 24, Bódé 8, Ajka és Kislőd 5, Úrkút 6, Csékút, Városlőd és Tósokberénd 2-2, Ajkarendek egy lakosát gyászolta. *Dorner László* alpolgármester virágot helyezett el az emlékműnél, a Csingervölgyért Egyesület, valamint a padragi bányász hagyományörzők képviselői megkoszorúzták a kegyhelyet.

(ta) ■

Az alpolgármester a megemlékezés virágaival

(Fotó: Gyarmati)

POSTALÁDÁNKBÓL

„Bár zord a harc, megéri a világ ...”?

Bizonyára sokuknak ismerős ez a hittel teli idézet, amit talán folytatni is tudnak, s amivel Ady Endre üzent egykori iskolájába.

Talán olvastak arról az öreg halászlőről is, aki utolsó erejével kivonszolta élete legnagyobb halát a tengerből a szárazföldre, mindannyiunknak példát mutatva a küzdés eredmény nélküli győzelméről. Megérte az erőfeszítés az öreg halász testének, lelkének, utolsó sóhajtatásának.

– Na ne már! – mondja a „létező világok legjobbjában élő” XXI. századi magyar Móricka.

Milyen világ ér meg reménytelen küzdelmet, gyötrelmekkel teli áldozatot? Talán az a világ, ahol használt télikabátokból van a kerítés? Ahol bútorát égetnek, hogy melegedni tudjanak, ha beköszönt a hideg idő? Vagy az a világ, ahol bébipolipból ananászdzsembe forgatott, csokipudingos krumplit főznek öt perc alatt a tévék főműsor idejében?

Milyen világ az, ahol országos ének- és táncversenyen „életidegen”, minden jó ízlést nélkülöző megjelenéssel or-

dítják le a szereplőket ugyanabban a stílusban ugyanazok az arcok, évről évre ugyanúgy...

Azért a világért küzdünk, ahol tisztességben megőszült „híres emberek” kockákat kötöznek a talpuk alá, s a szájukba dugott fakanálon tojást egyensúlyozva futnak egy kecskeólig, a régi úttörőbátorok vetélkedőinek színvonalát meg sem közelítve?

Az okokra nincs elfogadható magyarázat. A nézők nem lettek gazdagabbak a látottaktól. A milliós nyeresémet meg egy emberé.

Vagy azért a világért harcolunk, ahol futball-szurkolók győzelmi mámorukban, vagy a vesztes bánatában városokat borítanak lángba?

Közben tetőfokára hág a szolidaritás és a szeretetteljes együttérzés is, mert valakik kitalálták a „fogadjunk örökbe egy nagymamát” mozgalmat. (A hírt közölték az újságok, és nem szakadt le az ég.)

Mindeközben konkrét öszszegyekre kitöltött sárga csekkek érkeznek támogató kérésekkel együtt különböző szervezetektől.

Apropó: nemrég vertek

agyon barbárok egy nagymamát pár forintjáért, és néhány üveg szilvabefőttért.

Szándékosan nem írtam majd mindannyiunkat érintő súlyos gondjainkról, napi nyomorúságainkról, lelkiünk romjairól, és derűs pillanatokról sem.

Azokról sem írtam, akik jólétüket gátlástalanul a tudunkra adják a napsütötte tengerpartról, paradicsomi tájakról.

Ők a *fitogtató fogyasztók*. Aránytalanul sokan vannak. (A médiában. De valójában kevesen. – A Szerk.)

Véget ért ez az álszent, gyűlölködéssel teli, gyötrelmes év, de szorongva nézünk a már elkezdődött esztendő elé is.

Csokonai óta tudjuk, hogy a remény földiekkel játszó, égi tünemény, ráadásul csalfa is, vak is.

Ennek ellenére hinnünk kell másik nagy költőnknek Ady Endrének, aki nem kevesebbet állított a már idézett versben, mint hogy: „Hős harc az Élet és megélni szép.”

Ennek tudata talán értelmet ad „rongyos, bolondos” kis életünknek.

Utassy Istvánné ■

Háziorvosi ügyelet

Az ügyelet címe: Ajka-Padragkút, Iparos u. 8. Tel.: 88/412-104. Csak telefonos bejelentkezést fogadnak, és a helyszínen csengetéssel kell jelezni az érkezést! A váróteremben egyszerre két fő tartózkodhat, és tartani kell a 2 méteres védőtávolságot. A rendelőbe való belépéskor szájmascsk használata kötelező!

Milyen jogok illetik meg az embert a pszichiátrián?

Kevés kiszolgáltatottabb helyzet létezik manapság, mint amikor valaki bekerül egy pszichiátriai osztályra. Bár ilyen helyzetben mindenkit megilletnek bizonyos alapvető jogok, a tapasztalat szerint ezek nagyon gyakran nem érvényesülnek.

Tulajdonképpen az egyetlen hely, ahol az embert bűncselekmény hiányában is megfoszthatják személyes szabadságának alapvető jogától, egy pszichiátriai osztály vagy intézmény. Elvileg, a törvény szerint ilyen csak akkor történhet meg, ha az illető közvetlenül és súlyosan önmagya vagy közveszélyes állapotban van. A gyakorlat mégis azt mutatja: számos olyan helyzet adódhat, amikor valakit jogtalanul kényszeríthetnek pszichiátriai kezelésre. Egy vagyoni vagy örökösödési vita, válóper vagy gyermekelhelyezési per, vagy akár komolyabb konfliktushelyzet során is előfordulhat, hogy az egyik fél – így vagy úgy – kényszer beutalót szerez „ellenfelének” a pszichiátriára, aki azután, onnan kikerülve, „pszichiátriai kórtörténettel” a háta mögött máris *hátránnyal* indul a fenti jogi viták bármelyikében. Ilyen esetekre az elmúlt egy-két évtizedben számos példa akadt Magyarországon is.

Az ombudsman, vagyis az *alapvető jogok biztosa* számos alkalommal tett már közzé olyan jelentéseket, melyek arról számoltak be: a pszichiátriai osztályokon bizony rendszeresen sérülnek a kezelték jogai, időnként egészen komolyan. Egy alkalommal például az emberjogi biztos azért emelte fel a szavát, mert egy nőt – aki otthonában lett rosszul, és a pszichiátriára szállították – a kórházban *levetkőztették, bepelenkázták, a bokáinál és a csuklóinál az ágyhoz kötötték, majd ájultra gyógyszerelték.* Az ombudsman több jogsértést tárt fel az ügyben, és ajánlásokat is tett annak érdekében, hogy ilyen esetek újból ne történhessenek meg.

Ha valaki kényszerrel kerül a pszichiátriára, legtöbbször fogalma sincs az őt megillető jogokról. A helyzetet rontja, hogy az ápoló személyzet ilyenkor az illetőt könnyen könyveli el „elmebetegnek”, és gyakran az illető kényszerítés elleni tiltakozását is „betegsége” részének tekintik. Az *Állampolgári Bizottság az Emberi Jogokért Alapítvány* közszolgálati céllal olyan információs anyagot állított össze, amely közérthető nyelvezettel magyarázza el, milyen jogok illetnek meg valakit, aki bekerült a pszichiátriára. Az anyag az egészségügyi törvény alapján készült, és jó szolgálatot tehet akár a pszichiátriára kerülőknek, akár hozzátartozóiknak.

A „Betegjogok” című információs anyag a szervezet honlapján itt érhető el:

<https://emberijogok.hu/betegjog/>

ÚJSÁG

-ÍRÓ és -OLVASÓ

SZABADEGYETEM AZ AJKA KAMPUSZON 8400 Ajka, Újélet u. 8.

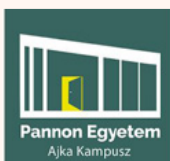
Előadó: Mátételki András
a *Napló munkatársa*

2023.
01.
26.
17 h

A
bűnügyi újságírás
lélektana

A bűnügyi újságírás nem műfaj, hanem életforma. Számátalan kihívás elé állítja az újságírót, akinek néha attól is tartania kell, hogy őt is megvádolják. Érzékeny terület a személyiséghez fűződő jogoké, amit uniószerre komolyan vesznek. De meddig mehet el egy újságíró? Miközben a lelkiismeretére hallgat, kell-e tartania retorzióktól?

TÁMOGATÓK:

Disznóvágással indították az évet Rendeken

■ A mai rohanó és modern világunkban már egyre ritkábban hallatszik disznóvágás a falusi portákról (a szokások megváltozása mellett ok lehet az is, hogy „bökés” előtt gázzal elkábítják a cocát – a Szerk.), talán ezért is olyan népszerű az Ajkarendekért Egyesület hagyományörző programja a közösségi disznóvágás. Január 14-én tartották a faluban a hagyományos disznóvágást és disznótort, amire mindig sokan eljönnek.

Immár 15 éve szokás Ajkarendeken, hogy ilyenkor januárban közösségi disznóvágást szerveznek a Regenbogen Művelődési ház udvarán. A rendekiek fontosnak tartják a hagyományok őrzését és továbbadását, hiszen ez tartja össze ezt a kis közösséget.

Az egyesület a Német Nemzeti Önkormányzat támogatásával a disznót ezúttal is egy helyi gazdától vásárolta meg. Reggel fél nyolckor érkezett meg a 133 kilós koca (már nem élt), amire egy alapos fürdő várt, majd pörzsölés és mosdás után jöhetett a rendfán való szétbontás. Idén sem maradt el a leperzselt disznókörömből elfogyasztott „kerítésszagot” pálinkaáldomás sem.

A böllér feladatait, ahogy már évek óta megszokhattuk Fáskeri József végezte. Gyors és szakszerű mozdulatokkal bontotta és darabolta fel a disznót. Az összeszokott kis csapatban mindenkinek megvolt a maga feladata. Míg a férfiak a nagyobb testi erőt igénylő munkákat végezték, addig a nők inkább a tisztítás és főzés várt. A húsdarabolás és kolbásztöltés szintén jellemzően férfimunka volt. Az egész napos disznóvágáson az egyesület tagjain kívül bárki bekapcsolódhatott az egyes munkafolyamatokba, és ha ügyetlenkedett, egy-két bátorító, biztató szóval segítettek. Így a tudósító is belekóstolhatott a zsírsütés munkálataiba. Az első ügyetlen „vezéstechnikai” mozdulatok

után, szerencsére hamar akadt segítő, aki megmutatta, hogyan kell kitámasztani a fakanalat az üst szélén és közben jól lenyúlni a kondér aljára, nehogy odaégen a töpörtyűnek való.

Minden disznótorhoz hozzátartozik a jó bor és pálinka fogyasztása is. Így mindenki örült mikor megjelent Pákai Péter önkormányzati képviselő, mert ő mindig hoz valami különleges pálinkát és saját vörösbort az eseményre.

A délelőtti folyamán jól haladtak a munkálatok. Persze ebben nem csak a jó csapat, hanem a kedvező időjárás is közrejátszott. Bognár Jenőné Hajni készítette el a bőséges májas reggelit, amit jóízűen fogyasztottak el a résztvevők. Közben az esti vacsorához begyűjtötték a művelődési ház kemencéjét, hogy itt süssék meg a pecsenyehúsokat.

Nagy sürgés-forgás volt a konyhában is, Pék Zsuzsanna Szuzi irányítása alatt a segítő lányok megpuccolták a zöldségeket az alföldi húsgombóc

A helyiek összefogásával tisztul a coca. Ajkarendek, 2023. január 14.

(Fotó: Futó)

leveshez és mosták a savanyúkáposztát az elmaradhatatlan rakott káposztához.

Mire minden elkészült (este hét órára) jöhetett a nap fénypontja, a disznótoros vacsora. Rainiss Andrea, az Ajkarendek

kért Egyesület Elnöke üdvözölte a megjelenteket és köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik az állat leölésétől kezdve, a feldolgozásán át, egészen a pazar esti lakomáig részesei voltak a szombati napnak. Beszámolt

az egyesület elmúlt időszakáról és néhány közelgő eseményt is felsorolt.

A jó hangulatú disznótor este tíz órakor zárult.

F. P. T. ■

A pálinkát rendeken a disznó megperzselt körömből kínálják (Fotó: Futó)

A kolbásztöltés nagy figyelmet és precizitást igénylő folyamat (Fotó: Futó)

A rakott káposztának senki sem tudott ellenállni (Fotó: Futó)

25. szalagavató bál a Vörösmartyban

■ A Fekete István-Vörösmarty Mihály Általános Iskola és Gimnázium jubileumi, 25. szalagavató bálját rendezték meg január 13-án a Nagy László Városi Művelődési Központ színháztermében. Ezen a napon az iskola 12. G osztályának huszonhárom diákja érdemelte ki a végzősöknek járó szalagot.

Az ünnepség a korábbi évek hagyományait követve a tizedikes osztály palotásával kezdődött, majd felsorakoztak a végzősök az ünnepélyes szalagtűzéshez.

Az iskola nagyon sokat köszült arra, hogy megfelelően ünnepélyes, maradandó és emlékeztető legyen ez a mai nap, hangsúlyozta beszédében Horváthné Mikuláskó Mónika intézményvezető, majd a végzősökhöz fordulva kiemelte.

– Néhány pillanat múlva osztályfőnökököt feltűzi a gimnáziumi évek végét jelző szalagot, ami több is, mint egy szalag... iskolánk címere. Emlékeztessen titeket a gimnáziumban eltöltött évekre és az itt megszerzett tudásra – tette hozzá.

A 11/G osztály nevében Ligetfalvi Dóra köszönt el az öregdiákoktól, felhívva a figyelmüket arra, hogy a középiskolások diákévek menyire meghatározóak egy ember életében.

– Emlékezzetek a folyosókra, a termék illatára, az

informatika terem gépeinek zúgására, az iskolanapok zsvajára, a karácsonyi közös éneklésekre, az első szerelmekre, a barátságokra, az osztálykirándulásokra! – kérte társait. Hiszen valóban, a diákok élményekben gazdag korszakot tudhatnak maguk mögött.

A beszédekert követően név szerint szólították a végzősöket, akiknek ruhájára Geriné Váradi Judit osztályfőnök tűzte fel a szalagot. Régi hagyomány az intézményben, hogy miután megkapták a tanulók a szalagot, ők maguk tűzik fel tanáraiknak azt és virággal köszönik meg alsós tanítóik, általános iskolai osztályfőnökeik, valamint mindazon pedagógusok munkáját, akik elindították őket a tudás útján.

A búcsúzó diákok nevében Kató Eszter köszönt el az iskolától, kiemelve, hogy az eltelt 6 év alatt szinte egy családdá forrt össze az osztály. Voltak vidámabb és nehezebb napok, megszámlálhatatlan kalandban

volt részük, ami még jobban összehozta őket. Majd így kívánt felejthetetlen estét diáktársainak:

– Reméljük, hogy ez a szalagavató bál is éppen olyan vidám lesz, és jól sikerül, mint a 12/G osztály!

És hogy mennyire vidám is ez a közösség, az nagyon jól látszott abban a videó

összeállításban, amit az elmúlt évek legemlékezetesebb pillanataiból gyűjtöttek össze a közönség számára.

A szalagavató ünnepség ezt követő műsorszámait az iskola 11/G osztályosai állították össze. Hajgató Adrienn énekelt, a Dinamik Rock N' Roll Klub tagjai: Fercsák Jázmin, Kálmán Emma és

Szabó Karolina látványos produkciókat adtak elő, majd csoportos táncos jelenetek következtek. Ezt követte az est fénypontjának számító látványos és gyönyörű bécsi keringő Ramasz László táncpedagógus irányításával, melyre a diákok sokat és szorgalmasan készültek, hogy minden töké-

letes legyen, de meg is lett az eredménye!

Az ünnepség a Fekete-Vörösmarty iskola aulájában folytatódott a szülői táncossal és az éjszakába nyúló bállal, méltóképpen megünnepeelve az idei tanév végzős diákjait.

NéNo ■

Az elmaradhatatlan keringő – Ramasz László koreográfjával

(Fotó: Gyarmati)

Közeleg a beiskolázás

Anyanyelvi angoltanár, sportcsarnok, jó közösség

■ **A tanulmányi munka és a sport területén is jól teljesítenek az Ajkai Gimnázium Technikum Szakképző Iskola Általános Iskola Sportiskola és Kollégium Bánki Donát Intézményegysége diákjai. Az iskola minden lehetőséget biztosít, hogy szorgalmas diákjai kibontakoztathassák tehetségüket.**

Az iskolában már évek óta angol anyanyelvű vendégtanárok segítik a nyelvtanítást. Az angol nyelvet tanulók egy-egy színházi előadást is megnézhetnek Shakespeare nyelvén Budapesten, ez a program része. A testnevelés órákat és az edzéseket a nemrég átadott kosárlabda csarnokban tartják. A Bánki b33-as kosárlabda csapata a közelmúltban egyébként a döntőig küzdötte magát a Veszprémben megrendezett megyei diákolimpián, így 15 induló csapatból a **második helyen** végzett. Folytatás az elődöntőben, hiszen a második hely is továbbjutást

ér. Csapat tagjai: *Farkas Ákos, Szabó Botond, Székési Ádám és Zsáki Ákos*. A mérkőzések szünetében rendezett dobóversenyen Székési Ádám harmadik lett. Felkészítő tanáruk *Paksa Milán*.

A Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Verseny országos írásbeli fordulójára az idén is bejutottak banks diákok. Legközelebb, február 13-án *Patasics Dóra* 10. G, *Kovács Patrik* 9. B és a 3. helyen végzett *Nagy József* 10. B osztályos tanuló képviseli az iskolát.

Csizmazia Csaba Intézményegysége vezetőjétől meg-

tudtuk, hogy az iskola gimnáziumi, technikum és szakmai képzést is hirdet. A 2023-2024-es tanévben egy teljes, ötéves nyelvi előkészítő osztályt indít, valamint egy négyéves általános gimnáziumi és sportiskolai osztályt. Az ötéves technikum képzésben három osztály indítását tervezik.

Az informatikai rendszer- és alkalmazásüzemeltető technikus szakirányban egy teljes osztály indul 26 fővel. A közismereti tárgyakat egy osztályban tanulják a gépgyártás-technológiai valamint a mechatronikai technikusok, és a logisztikai valamint a pénzügyi-számviteli ügyintézők. Minden szakra 16 diákot vesznek fel. Érettségi után két év alatt nappali rendszerű képzésben logisztikai technikus vagy pénzügyi-szám-

viteli ügyintéző képzettséget szerezhetnek azok, akik 2023 szeptemberig nem töltik be a 24. életévüket és nincs államilag finanszírozott szakmájuk.

A technikus képzésben az ágazati alapoktatásban havi 8 ezer, a szakmai oktatásban tanulmányi eredményétől függően akár 59 ezer forint ösztöndíjat kaphat a tanuló. A hároméves szakképzésben résztvevők gépi és CNC forgácsoló valamint hegesztő szakmák közül választhatnak.

A diákéletet számos program színesíti. A Bánki az Európa Parlament nagykövet iskolája és az Euroexam vizsgaközpont szakmai partnere. Felvételi vizsgát nem tartanak, a hetedik osztály tanév végi és nyolcadik osztályos első félévi jegyeket veszik figyelembe.

(ta) ■

Túraajánlat

Gyalogos nyílt túra január 21-én, Ajka környékének megismerése 3. sz. túra. Széki-tó és környéke. Találkozó: Az ajkai buszállomáson 9.45-kor. Indulás: Széki pusztai megállóig 10.00 órakor a dabronyi busszal. Program: Széki-tó megkerülése, szalonasütés. Költségek: busz 600 Ft, önellátó, étkezés hátizsákból. Öltözet: időjárásnak megfelelően.

Visszaút: Gyalog a tósoki erdőn keresztül Ajkáig
Táv: 12 km.

Érdeklődés: *Pajtli Sándor*
Tel: 06-30/540-8249

Fekete István emlékére

Szeretettel várunk minden kedves vendéget **2023. január 26-án 17.00 órakor** a Nagy László Városi Művelődési Központ és Könyvtár kiállítótermébe a Fekete István születésnapja alkalmából rendezett zenés, irodalmi rendezvényre.

A műsorban Fekete István hátrahagyott verseit hallhatják Aranyalminkó címmel *Dezső Lajos* és *Papp Ferenc* zenéivel. A műsor szereplői: Horváth Tibor (versek, szavaltat), *Angermayer Judit* (ének, hegedű, darbuká), *Papp Ferenc* (ének, gitár, ukulele), *Kapocsi Kovács Csaba* (grafika). Közreműködik: *Padné Szabó Mária*.

Minden vers- és zenekedvelőt szeretettel várunk!

A KULTIK AJKA MOZI MŰSORA

2023. január 19 – 2023. január 25.

Avatar - A víz útja 3D – amerikai fantasztikus akciófilm, kalandfilm, 192 perc (12) - vetítési időpontok: minden nap 17:00.

Az ember, aki Ottónak hívják 2D – svéd-amerikai vígjáték, filmdráma, 126 perc (16) – vetítési időpontok: csütörtök, szombat, hétfő, szerda 14:45, péntek, vasárnap, kedd 20:30.

Csizmás, a kandúr: Az utolsó kívánság 2D – amerikai animációs vígjáték, kalandfilm, 100 perc (12) - vetítési időpontok: szombat és vasárnap 12:45.

M3gan 2D – amerikai horror, sci-fi, thriller, 102 perc (16) - vetítési időpontok: csütörtök, szombat, hétfő, szerda 20:30, péntek, vasárnap, kedd 15:00.

Az ajkai Nagy László Városi Művelődési Központ és Könyvtár programjai

Január 20-án 17.00 órakor ünnepi műsor és az Ajkai Képzőművészeti Egyesület kiállításának megnyitója a magyar kultúra napja alkalmából a művelődési központ kiállítótermében.

Január 21-én 9.45 órakor gyalogos nyílt túra, Ajka környékének megismerése 3. sz. túra. Széki-tó és környéke.

Január 26-án 17.00 órakor zenés, irodalmi műsor Fekete István hátrahagyott verseiből *Dezső Lajos* és *Papp Ferenc* zenéivel a művelődési központ kiállítótermében.

A magyar kultúra napja

Ajka Város Önkormányzata és a Nagy László Városi Művelődési Központ és Könyvtár szeretettel hívja és várja Önt, kedves családját, barátait, ismerőseit a magyar kultúra napja alkalmából rendezett ünnepi műsorra és az Ajkai Képzőművészeti Egyesület kiállításának megnyitójára **2023. január 20-án 17.00 órakor** a művelődési központ kiállítótermébe.

Köszöntőt mond és a kiállítást megnyitja: *Pap Livia* színésznő

Az ünnepi műsorban közreműködik a Csengő Női Kamarakórus. Műsorukban elhangzik: Kocsár Miklós - Három nőik Nagy László verseire, Kocsár Miklós - Adjon az Isten.

Zongorán közreműködik: *Kovácsné Pogány Kinga*, fuvolán közreműködik: *Kovács Imre*.

Az Ajkai Képzőművészeti Egyesület kiállítása megtekinthető február 3-ig, hétköznapokon 9.00-17.00 óráig, szombaton 9.00-tól 15.00 óráig.

Vármegye, főispán, urambátyám – terjed a métely

■ **2019-es archívumunkban „véletlenül” (véletlenül nincsenek – a szerk.) találtunk egy jegyzetet, ami a modernkori feudalizmusról szól. Arról az egyre inkább kibontakozó jelenségről, ami az ország számos pontjára napjainkban egyre inkább rányomja a bélyegét. Az írás akkor került ki Rig Lajos (akkor még) országgyűlési képviselő Facebook oldalára, amikor még más személy volt a térség megválasztott országgyűlési képviselője, aki azóta a balatonfüredi tankerületi központban veszi fel a fizetését.**

A modernkori feudalizmus, avagy mese a vidékről

Egyszer volt, hol nem volt, volt egy pár száz lelkes kis falu. A település polgármesterét mindenki ismerte és tisztelte. A polgármester nevével szólított valamennyi helyi nyugdíjast, közmunkást, a kisboltban az eladót és azokat is, akik segélyért jöttek a hivatalba. A békés település életére azonban rátelepedett a megfélemlítés. A polgármester félt a kis hűbértől, aki elvárta azt, hogy a „király” támogatásáért cserébe őt kell népszerűsíteni a faluban és meggyőzni a helyieket arról, ha a kis hűbérurat

leváltja valaki, akkor a faluba nem érkezik pénz, nem lesz nyugdíj, közmunka, segély, sőt, a házakba migránsok fognak költözni. Innentől kezdve mindenki a saját érdekének érezte, hogy a kis hűbérúr elkötelezett híve legyen. A polgármester és a falu többsége így a kis hűbérúrra bízta a jövőjét, az elveit. Egy megfélemlítésen alapuló függési rendszer alakult ki. A polgármester engedelmességet minden kérésnek, ami a kis hűbérúr népszerűsítését szolgálta, mert szeretett volna eredményt felmutatni, hogy következő alkalommal is megválassza a falu. A nyugdíjas féltette a nyugdíját és

a házat azoktól a migránsoktól, akiket csak a tévében látott. A segélyért sorban álló rettegett attól, nehogy másnak adják a segélyt, a közmunkásnak pedig a munkája elvesztése, így a napi megélhetése volt a tét. De a hűség nem maradt jutalom nélkül! A létminimum alatt élők számára a krumplira, a kis tüzelőre és a néhány ezer forintos segítségre óriási szükség volt. Elégedettséget éreztek, hogy a hűségükért jár a jutalom. Egy dolgot azonban elveszítettek: a szabadságukat. Azáltal, hogy a kishűbérúr kezébe adták a sorukat és teljes elkötelezettséget vállaltak, megtagadták maguktól a gondolkodás szabadságát. Mert bizony, amikor valaki fél, valaki másoktól függ, az az ember nem szabad. Azt az embert irányítják és a tetteit nem saját maga határozza meg, így a gondolkodását sem. Szerencsére azonban minden faluban van kivétel jócskán, akiket úgy hívnak: a remény.

V.B. ■

Szeretettel meghívjuk Önt és kedves családját
a

MAGYARPOLÁNYI SVÁBOK KITELEPÍTÉSÉNEK

75. ÉVFORDULÓJA

alkalmából megrendezésre kerülő emlékműsorra.

2023. január 20. péntek

15:00 Megemlékezés a főtéri Kitelepítés-szobornál
Koszorúzás

15:30 "MI SVÁBOK MINDIG JÓ MAGYAROK VOLTUNK" című film
vetítése a Zöld Élet Házában (A VETÍTÉS INGYENES!)

SZERETETTEL VÁRUNK MINDENKIT!

Magyarpolányi Német Nemzetiségi Önkormányzat

Zsóka múltjáról és jövőjéről

Gaál Zsóka, az ajkai sakkozás egyik nagy reménysége írta lapunknak

Zsóka már el is repült Sevilleba

„2022-ben, 15 évesen sikerült megvalósítanom egyik nagy álmomat, olimpikon lettem, s egyben a csapat legjobb pontszerzője. Örülök, hogy nem nyomott le a teher, hanem inkább szárnyakat kaptam.

A 2023-as év eleje nagyon mozgalmas lesz számomra, hatalmas terveim vannak. Rengeteg edzőtáborom lesz a versenyek mellett. A célom, hogy minél nagyobb tudásra tegyek szert. Szeretném népszerűsíteni is a sakkjátékot, hiszen nekem a sakk az életem része és örülnék, ha minél több ember megismerne ezt a csodálatos világot!

Az évet Spanyolországban kezdtem, Seville városában, egy nemzetközi versenyre utaztam. A partik este 17:30 órakor kezdődnek és nagyon sokáig elhúzódhatnak, ami egy új kihívás lesz számomra.

Februárban Budapesten egy nagymester körversenyen játszom, majd a felnőtt férfi Európa-bajnokságon mérettetem meg magam Szerbiában. A férfiak között nagyon motiváló játszani. Márciusban Klagenfurtban a Mali Schachmuseumban, Európa legnagyobb sakkmúzeumában tartok egy 20 táblás szimultánt és vakpartit is fogok játszani.

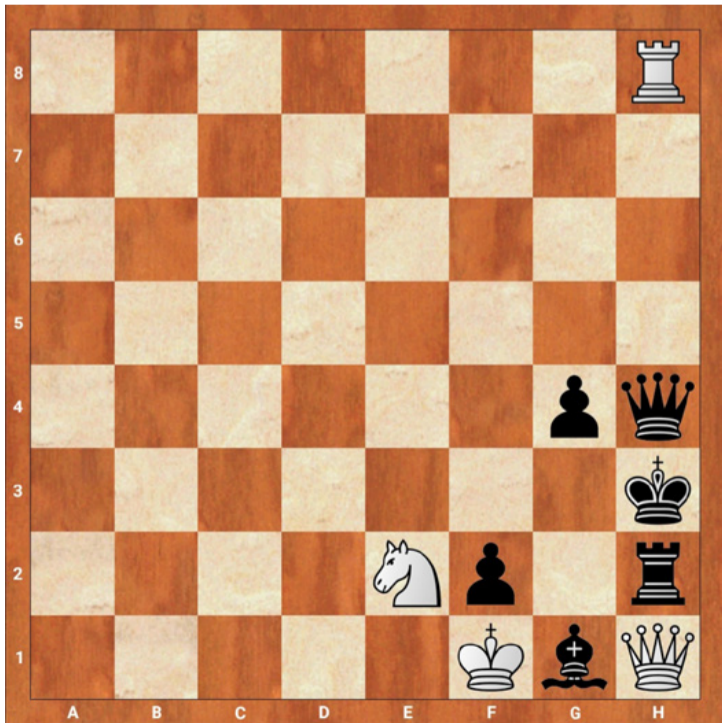
Ahogy a naptárt lapozgatom, már itt is van április. Húsvét előtt Izlandra utazom. S miután a versenyen próbálom a maximumot nyújtani, talán a sarki fényt is láthatom. :-)”

Lássuk!

***

A megoldás

December 23-i számunkban megjelent sakk-feladvány megfejtése: Va8!!

Megnyerte első felkészülési mérkőzését az FC Ajka

■ Január 14-én délelőtt a Merkantil Bankligában szereplő ajkai együttes az NB III Nyugati csoportjában vívő Veszprémet fogadta.

Ajka, 250 néző. Vezetete: Gáspár

Ajka: Horváth, Fodor, Jagodics, Kenderes, Présinger, Vogyicska, Csizmadia, Doncsecz, Berzsényi, Molnár, Szarka. Csere: Szabados, Balogh, Gyüre, Tar, Görgényi, Csemer, Tajthy, Nagy, Gyuris (próbajátékos), Szabó, Dragoner. Edző: Jenei Gyula.

Veszprém: Bonnyai, Zachán, Balogh, Dobsa, Dömötör, Gulyás, Baldauf, Varga, Bakos, Major, Molnár. Csere: Csomai, Somogyi, Kovács, Horváth, Márcsik, Petres, Balázs, Gálfi, Krebsz. Edző: Pető Tamás.

A találkozót első tíz percében viszonylag eseménytelenül telt, de a labdát javarészt a hazaiak birtokolták. A 13. percben a megyeszékhelyiek törtek előre, majd Molnár került komoly lövőhelyzetbe, azonban az asszisztens lest jelzett. Nem sokkal később a másik oldalon Berzsényi varázsolta a játékszer Szarka elé, aki ígéretes helyzetben nem talált célt. Öt perccel később ismét a zöldmezés hazaiak kellemetlenkedtek a veszprémi kapu előterében. Szarka kapott újra remek labdát, de kapásból a kapu fölé bombázta azt. A 25. percben ismét a felvidéki

születésű Szarka került helyzetbe, de Bonnyai kapujára ezúttal sem jelentett veszélyt. Az első játékrész utolsó perceiben közel járt a góllal a Veszprém, azonban az ex-ajkai játékos, Major Norbert rosszul helyezte a labdát, így Horváth könnyedén hátrította a próbálkozást.

A féldőben mindkét együttes alaposan befrissített. A 47. percben egy veszprémi kapushibát használt ki a frissen beállt Dragoner, és előnyhöz juttatta csapatát, 1-0. Az 55. percben egy szöglet után feljelhetett az ajkai gólszerző, azonban a fejes erőltlen volt, így nem okozott nagy gondot Bonnyai számára. A mérkőzés 70. percében Molnár Balázs tüzte a játékszer az ajkai ka-

pura, azonban a 60. percben beállt Balogh Márton fantasztikus védelemmel tartotta együttese előnyét. A találkozó hátrájában a hazaiaknál próbajátékon szereplő MTK-s Gyuris Aurél is megvillogtatta tehetségét, és nem sok hiányzott az újabb góllal. Az utolsó percben Csemer Gyulát buktatták a veszprémi tizenhatoson belül, azonban néma maradt a játékvezető síja. Jenei Gyula tanítványai uralták a mérkőzést, és Dragoner szemfűles találatát elég volt a győzelemhez. FC Ajka – Practical VLS Veszprém 1-0.

Legközelebb az Ajka Telkiben lép pályára barátságos mérkőzésen, a szintén NB II-es Dorog ellen, január 22-én.

BD ■

Vasárnap újra bizonyíthatnak

Közel egyhónapos szünet után újra folytatódik a női röplabda NB II-es bajnoksága. Az ajkai Röpisuli Sportegyesület ezúttal hazai pályán

fogadja a tízcsapatos bajnokság második helyezettjét, a Szombathelyi MÁV Haladást. A Röpisuli SE tizenkét forduló elteltével a hatodik helyen áll,

hat győzelemmel, illetve hat vereséggel. A szombathelyiek csupán kétszer kaptak ki a pontvadászatban, a listavezető Kispesztől, és a dobogó legalsó

fokán álló TRSE csapatától.

A találkozót vasárnap 15 órakor veszi kezdetét a HIT Csarnokban, Ajkán.

BD ■

Versenyekre készülnek

■ A serdülő válogatott edzőtáborában kezdte az új évet Kiss Csenge, az Ajkai Asztalitenisz SE tehetsége. A január 2. és 6. között Budapesten tartott programon napi két edzésen tökéletesítette technikáját.

Csenge tagja a női extraligában szereplő csapatnak is, amely az elmúlt idényben, részvétele első évében bekerült a legjobb négy közé. Ughy Zoltántól, az Ajkai csapat vezető edzőjétől megtudtuk, hogy az idén a felsőházba, a legjobb nyolc csapat közé jutás a cél. A négy lány, Hepke Johanna, Peterman-Varga Tímea, Czeglédi Szilvia és Kiss Csenge kezd formába lendülni, bár Johanna, sérülése miatt, kénytelen volt hosszabb időt kihagyni. Az edző reméli, hogy a következő extraligás forduló-

ban márciusban már asztalhoz tud állni.

Az élsport mellett az utánpótlás nevelésre is hangsúlyt fektetnek az AASE-nél. Hetente több edzésen fejlesztik a gyerekek a képességeiket. Várják az asztali teniszhez szerető, a sportág iránt érdeklődő gyermekeket már hatéves kortól. Ha közülük valaki jól teljesít, később versenyezhet és akár az országos szintre is eljuthat.

A következő hónapokban két országos ranglista versenyen szerepelnek az egyesület spor-

tolói. Az AASE már fogadhatja a személyi jövedelemadó egy százalékát, amellyel a feljárn-

lók hozzájárulhatnak a további eredményekhez.

(ta) ■

A csapat az edzőkkel

(Fotó: Tisler)

Gyalogtúra a felsőcsingeri temetőbe

Kegyeleti emléktúrára indultak az érdeklődők Káldi Géza, a Bánki Donát Termé-

zetbarát Egyesület örökös tiszteletbeli elnöke vezetésével január 14-én reggel 9 órakor a

belvárosi Bányász szobor előtt. A csaknem 60 természetjáró többsége a szervező Egyesü-

let tagja volt, de érkeztek vendégek is Székesfehérvárról, Úrkútról, Szentgálról. Az útvonal a szokásos volt, Csikólegelő, Csingervölgy, az erdőn át a ma már lezárt felsőcsingeri temető, ahol a 24 csingeri áldozat nyugszik. A temetőben Pásztai Tibor helytörténeti kutató emlékezett a 114 évvel ezelőtti történetekre, majd felsorolta az 55 bányász nevét a településsel együtt, ahol nyugszanak. Garbai Gábor erre az alkalomra kitzűzött készített, amellyel megajándékozták a résztvevőket. A Padragi Bányász Férfikórus tagjai vezetésével a résztvevők elénekelték a Bányász himnuszt.

Főhajtás az emlékműnél

(Fotó: Gyarmati)

(ta) ■

Lapszél

Gólyahír

Köszöntjük városunk legifjabb polgárait: Kálmán Viktória és Németh Zsolt József 2022. 12. 03-án született kislányát Noát, Bot Alexandra és Tar Dávid 2022. 12. 05-én született kislányát Nelli Tamarát, Gémes Viktória és Milávecz Gergő 2022. 12. 14-én született kislányát Bertoldot, Szellem Balázs és Szűcs Zsuzsa 2022. 12. 16-án született kislányát Áront, Molnár Gergő és Nyitrai Evelyn 2022. 12. 17-én született kislányát Linettet, Hajdú Andrea Júlia és Kupi Tibor 2022. 12. 23-án született kislányát Mátét, Takács Marcell és Zsigmond Renáta 2023. 01. 03-án született kislányát Annát, Tamás

Ádám és Turi Renáta 2023. 01. 05-én született kislányát Patrikot.

Menyegző

Házasságot kötöttek Ajkán: Torma Bence és Földi Panna 2023. 01. 14-én.

Kórusunk az EKF megnyitóján

A Padragi Bányász Férfikórus is meghívást kapott a Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa nyitó rendezvényére Veszprémbe az Óváros térre. A fellépés január 21-én 15.30 órakor kezdődik.

APRÓHIRDETÉS

» Fiala diplomás házaspár életjáradéki szerződést kötne idős hölgygel vagy úrral. Tel.: 06-30/965-0495

Veszprém Vármegye

Júliusban döntöttek arról, hogy a megyét vármegyéké, míg a kormány megbízottakat főispánná nevezik át. Az indoklás szerint mindegyik „a történelmi hagyományokra, valamint a történelmi alkotmányunk vívmányaira” való tekintettel volt szükség.

Miközben a magyar embereket a gazdasági válság, a horror infláció, a magas rezszi és élelmiszer árak foglalkoztatják leginkább, ezért sokan értetlenül fogadták ezt a döntést, főleg azért, mert a táblák cseréje nagy kiadással jár.

A Magyar Közút mintegy 714 darab, megyehatárt jelző táblát üzemeltet, melyek cseréje már országos szintű folyamatban.

A korábbi hírek szerint darabonként akár a 20 ezer forintot is elérhetik a vármegyés átnevezések miatti táblák cseréjének költségei, azonban egyelőre nincs konkrét információ, végül mennyibe került mindez és melyik cég gyártotta az új táblákat.

(Jelentős alábecslés. Két gödör kiásása „alsó hangon” került ennyibe és még nem számoltunk a táblák tervezésének, legyártásának, helyszínen szállításának és lebontásának költségeivel. Inkább száz az a húsz. De százmillió forint a magyar költségvetésben „nem tétel” ahhoz az ötezer milliárdhoz képest, amit „suttymoban” elkölthet a kormány – a Szerk.)

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK

Az ügyeleti idő: 20-22 h-ig tart*

január	
19-én GYÖRGY GYÓGYSZERTÁR Alkotmány u. 20.	Tel.: 312-343
20-án HORIZONT PATIKA Szabadság tér 10.	Tel.: 500-698
21-én KÍGYÓ GYÓGYSZERTÁR Frankel L. u.16.	Tel.: 312-227
22-én PATIKAPLUS GYÓGYSZERTÁR Fő út 66. (Tesco)	Tel.: 509-932
23-án SEMMELWEIS PATIKA Simmelweis u. 2.	Tel.: 312-957
24-én GYÖRGY GYÓGYSZERTÁR Alkotmány u. 20.	Tel.: 312-343
25-én HORIZONT PATIKA Szabadság tér 10.	Tel.: 500-698
26-án KÍGYÓ GYÓGYSZERTÁR Frankel L. u.16.	Tel.: 312-227
27-én PATIKAPLUS GYÓGYSZERTÁR Fő út 66. (Tesco)	Tel.: 509-932
28-án SEMMELWEIS PATIKA Simmelweis u. 2.	Tel.: 312-957
29-én GYÖRGY GYÓGYSZERTÁR Alkotmány u. 20.	Tel.: 312-343

*Az adatok tájékoztató jellegűek

KERTÁPOLÓ

Már nyílik a tavasz hírnöke

■ **A csupasz fatörzsek, ágak és a színes vesszejú bokrok még így január sötét hideg napjain is sajátos szépséget kölcsönöznek a kertnek. Az évnek ebben a szakaszában a legtöbb kert meglehetősen szürke és egyhangú, ám a télen virágzó növényeink, mint például a hóvirág, melegséget visznek ebbe a szürkéségbe. Bár még csak januárt mutat a naptárunk, de már nyílnak a tavasz hírnökei.**

Az elmúlt időszakban igen változékony arcát mutatta az időjárás. A kemény mínuszok, majd az esős napok után szinte tavaszias, enyhe, napsütéses idő következett. Ezt a természet is megérezte. Több helyen nyílni kezdtek a hóvirágok. Bókoló fehér szirmai kicsit korán, de már a természet ébredését hirdetik. Magyarországon négy fajtájával találkozhatunk, leggyakrabban a kertekben. A *pompás* hóvirág (*Galanthus elwesii*) virága valamivel erőteljesebb felépítésű, és szíromlevelein zöld csíkok találhatók. A *redőselevelű* (*Galanthus plicatus*) levelei zöldek, a főbb erek mentén kis sé hajtogatottak, redősek. A *kaukázusi* hóvirág (*Galanthus caucasicus*) lepelleveleit félhold alakú mintázat díszíti. A sokunk által csak egyszerű hóvirágnak ismert őshonos *kikeleti* hóvirág (*Galanthus nivalis*) nem csak a kertekben, hanem ritkás lombú fák alatt és az erdőszélen vadon is megél.

Biztosan sokan emlékeznek a gyerekkorukból, hogy virágzás idején családostól kirándultunk a Csingeri parkerdőbe és szedtük ezt a csoda-

szép virágot. Hosszú botokra kötöttük a szépen csokorba rakott virágszálat, és így vittük haza. Nagyon sokan árulták egykor a piacokon is csokrokba kötve. Sajnos ezt ma már nem tehetjük meg. A

hóvirág 2005. augusztusa óta Magyarországon is védett lett. Természetvédelmi értéke tízezer forint. Már egyetlen szál letétele is pénzbírsággal sújtandó, hát még ha egy csokrot találnánk szedni. Így csak a kertünkben gyönyörködhetünk szépségükben.

A kereskedelembe viszont számos hóvirág faj kapható. Ültetési időszaknak leginkább a szeptember felel meg, így most ne is keressük a boltok a polcain. Viszonylag egyszerűen gondozható hagymás növény. Az ősszel elültetett

hagymákat 5-8 cm mélyre kell rakni a fellazított talajba, egymástól 10-15 cm távolságra. Egy csoportba legalább öt hagyma kerüljön. Ha olyan helyet választunk nekik, ami tavasszal sok fényt, nyáron viszont árnyékos helyet biztosít számukra, akkor humuszos és vízáteresztő talajban gyorsan elszaporodnak. Ezeket a hagymatelepeket ásóval könnyedén szét tudjuk választani és egy új helyre rakva következő tavasszal kertünk első virága lesz.

F. P. T. ■

A hóvirágot ősszel kell elültetni a kertben és már télen virágozni fog

(Fotó: Futó)

Kong a vészharang – a fenntarthatóság az egyetlen kiút

Az eltékozolt múlt

Tavaly február óta az ukrán-orosz háború, energia- és gazdasági válság tetézi az egyre kilátástalanabb klímahelyzetet. Az energetika a globális klímaválság és a háborús konfliktus miatt napjaink egyik legmeghatározóbb problémájává vált.

Idén rekord méreteket öltött az aszály is, több évtizede nem volt példa ilyen száraz nyárra Európa országaiban, köztük hazánkban is.

A 2022-es nyár megmutatta, hogy az ember okozta éghajlatváltozás növeli az aszályok kockázatát, amely miatt csökkent a termés, tovább emelve az amúgy is elszabaduló élelmiszerárakat.

Habár agrárország vagyunk, hazánk közel 55 százaléka mezőgazdasági terület, az élelmiszeripar tekintetében Magyarország mégis az EU országai közül hátulról a második legalacsonyabb termelékenységgel működik, amely nagyban hozzájárul ahhoz, hogy már 40 százalék felett jár az éves élelmiszeripari infláció. A másik óriási probléma a gyatra vízgazdálkodás. Ahogyan *Matolcsy György* fogalmazott a közelmúltban: „A mezőgazdasági öntözés teljes hiánya óriási sebe a gazdaságnak. Az idén 1,3 milliárd hektárról jelentettek a gazdák

aszálykárt. A teljes megművelt területnek csak a 4 százalékán készültünk fel az öntözésre és ennek is csak kicsivel több, mint a felét öntözzük. 2010-2022 között átlagosan évente a GDP 0,6 százalékát veszítettük el azért, mert nem öntöztünk, miközben vízben gazdag ország vagyunk.”

A jelen emberének felelőssége a fenntartható jövőért

Az elmúlt évek után talán egyre többen belátják, hogy a jelenlegi életvitelünkkel rohamosan csökkennek az erőforrások, szűkítve a következő generációk lehetőségeit, ezért új megoldásokra van szükség, amelyek mind nekünk, mind gyermekeinknek, unokáinknak is kedvező életvitelt biztosítanak. Elérkezett az idő, hogy felelősen gondolkodjunk és cselekedjünk, hiszen az, hogy milyen körülmények között nőnek fel az unokáink, rajtunk múlik.

Ahogy a döntéshozóinknak is tenni kell(ene) a fenntartható jövőért (pl. optimalizálni hazánk vízgazdálkodását és a tiszta energiára való átállást is, hiszen a megújuló energiaforrások a fosszilis tüzelőanyagok alternatívái, amelyek segítséget nyújtanak az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csök-

kentéséhez), és a társadalom egészének be kell(ene) látni, hogy kong a vészharang és a változás, változtatás mindig a legkisebb egységből, azaz önmagunkból ered.

Az ajkai fecske – útjára indult a fenntarthatósági japán módszer

Ahogy korábban az Ajkai Szó hasábjain is megírtuk, egyenesen Japánból érkezett Ajkára egy *fenntarthatósági kártya módszer*, mely a legkisebbektől a legnagyobbakig, a társadalom legszélesebb körében segíthet elsajátítani a fenntarthatósági célokat és azt a felelős szemléletet, amely rávilágít arra, hogy miközben dolgozunk az anyagi javakért, az egyre növekvő gazdaságért, nem hagyhatjuk figyelmen kívül a társadalmi és környezeti szempontokat sem, azaz nem zsákmányolhatjuk ki a saját élőhelyünket, nem élhetjük fel a gyermekeink jövőjéhez szükséges feltételeket.

Kövesdi Anikó Barbarától, aki a japán fenntarthatósági módszert elhozta városunkba, megtudtuk, hogy itthon eddig már három tréninget tartott. Egy *veszprémi középiskolában*, ahol a Tavak Világkonferenciájára készülnek, melynek keretében japán és magyar középiskolások javaslatokat

tesznek a tavak védelme érdekében. Karácsony előtt egy *ajkai német tulajdonú cég* évzáró rendezvényén ismerhették meg a dolgozók a fenntarthatósági célokat, valamint egy *tapolcai karate szervezet* is élt ezzel a lehetőséggel. Elmondása szerint a tréning során szerzett tapasztalatok rendkívül fontosak és tanulságosak, talán a legáltalánosabb köztük, hogy összefogás, kooperáció nélkül nem valósítható meg a közös cél, illetve, hogy mivel a világ drasztikusan változni fog, gazdasági lassulás várható, ezért ez a módszer kiváló arra, hogy békés átmenetet biztosítson a jelen és a jövő között.

A tervek közt szerepel, hogy az önkormányzatok, iskolák mellett minél több gazdasági társasághoz eljusson a japán fenntarthatósági módszerrel, hiszen az Európai Unió 2024-től *kiterjeszti a fenntarthatósági beszámolási kötelezettséget* a vállalatok körében, ezért számukra ez különösen nagy segítséget nyújthat.

Megkeresés érkezett már Barbarához Budapestről, sőt, Balatonföldvári óvodapedagógusoktól is, ami azt jelzi, hogy a társadalom egyre szélesebb körében érik az igény a változtatásra.